

Message to Siberia

By Alexander Pushkin
[Translated by Max Eastman]

Deep in the Siberian mine,
Keep your patience proud;
The bitter toil shall not be lost,
The rebel thought unbowed.

The sister of misfortune, Hope,
In the under-darkness dumb
Speaks joyful courage to your heart:
The day desired will come.

And love and friendship pour to you
Across the darkened doors,
Even as round your galley-beds
My free music pours.

The heavy-hanging chains will fall,
The walls will crumble at a word;
And Freedom greet you in the light,
And brothers give you back the sword.

መልክት ወደ ቃሊቲ

ለህዝባችሁ - ላገሩ¹
ተመኝታችሁ ጥሩ
ቀንና ሌት ስትሰሩ
ያቀማችሁን ስትጥሩ፤

ሲገባችሁ ልትከበሩ
በሌላ በኩል ባንጻሩ
ቃሊቲ ስትታጎሩ
ወህኒ ስትጨመሩ
ስትወረወሩ፤

---

¹ ይህ ግጥም የተረወጠው (dedicated) ለነብታሚ (professor) አስራት ወልደየስ እና ለዳኛ ብርቱካን ሚዲቅስ ነው። ረወጠ (dedicate) ማለት ለመታሰቢያነት ሰጠ ማለት ሲሆን ቃሉ የተገኘውም ወራጉማ (መስዋኦትነት) ከሚለው የኦሮምኛ ቃል ነው። ግሱም ሲረባ ረወጠ፣ ርወግ (dedicated)፣ ረዋጊ (dedicator)፣ ርወጋ፣ ርወገት (dedication) እያለ ይሄዳል። ነብታሚ (professor) ማለት ፕሮፌሰር ማለት ሲሆን ቃሉ የተገኘውም ተነባዩ የሚለውን ቃል ለማርባት ይመች ዘንድ ለወጥ በማድረግ ነው። ግሱም ሲረባ ነብተመ (profess)፣ ንብትም (professed)፣ ነብታሚ፣ ንብተማ (professing)፣ ንብተማዊ (professorial) እያለ ይሄዳል።

በረሐብ ስትቀጡ
ለስቃይ ስትጋለጡ
በጨለማ ስትቀመጡ
መፈናፈኛ ስታጡ፤
በሙቀት ስትቀልጡ
በብርድ ስትንቀጠቀጡ
አይዟችሁ ተስፋ አትቁረጡ።

ባያስፈልግም ለናንተ ገለፃ
ያዙት ባይምሮ ቀረፃ
ነፃነት እንዳልሆነ ነፃ።

አትዘንጉ መቸም
ለእዉነት ከመቆም
እንደሚልቅ በጣም
ለእዉነት በመታገት
መቀመጥ ከእስር ቤት²።

አትርሱ ያለ መከራ
የንሸዉ እንደማይጠራ
ጨለማዉ እንደማይበራ።

እወቁት ያለበት ጣጣ
ክፉ ቀን ካልመጣ
እንደማይባል ቀን ወጣ።

ተረዱ በቅጡ
ተንሸራተዉ በድጡ
እየወደቁ እየፈረጡ
እየተጋጋጡ
ደርሰዉ ከዘብጡ
ከታች - ካዘቅጡ፤

እየዳሁ እየቧጠጡ
እያቃሰቱ እያማጡ
በላብ እየሰመጡ
በፍራት እየተናጡ
እየተሰቀጠጡ
አቀበቱን ካልወጡ፤

እንደማይቻል ቢቀናጡ
የተራራን ጫፍ ሊረግጡ

---

² «ለዉነት ከመቆም እስርቤት መቀመጥ ይበልጣል» (እስክንድር ሶልገርኒትሲን፣ የጉላግ ደሴቶች፣ ገጽ 90)
"To stand up for the truth is nothing. For the truth, you have to sit in jail" (Alexander Solzhenitsyn, The Gulag Archipelago, page 90).

ካናቱ ሊቀመጡ
ነፋሻ ነፋል³ /ሊመጡ/⁴
በደስታ ሊመሰጡ።

ሰዓቱ የደረሰ ዕለት
የታሰራችሁበት ሰንሰለት
ይበጣጠሳል በፍት ርት⁵።

ያላችሁበት እስርቤት
መሰረቱ ነዉና ድቡሽት⁶፤
ተጎስሞ ነጋሪት
ቤታደር⁷ ተብሎ ክተት
ዙርያዉን በመዋተት⁸
ሲነፋበት መለከት⁹
ይፈራርሳል በጨኸት፤

የቀረዉም በበኩል
እናንተን በመቀበል
አክብሮ በመከተል
በሰላማዊ ትግል
ለመጎናጸፍ ድል፤

ችቦ በማቀጣጠል
ከሁሉም ጎጥ¹⁰ ክልል
በነቂስ¹¹ ብሎ ንቅል
ይወጣል እያለ ዕልል።

ግን ለምናልባቱ
በስቃይ ስትቃትቱ
ግባችሁን ሳትመቱ
ቢደርስባችሁ ዕለቱ
የመሞቻዉ ሰዓቱ
የግብዓተ መሬቱ፤

---

³ ነፋል (air) ማለት አየር ማለት ሲሆን ቃሉ የተገኘዉም እንፋሎት ከሚለዉ ቃል ነዉ።
⁴ /.../ የማጥበቅ ምልክት ሲሆን \...\ ደግሞ የማላላት ምልክት ነዉ። ለምሳሌ ያህል /አለ/ ማለት ይገኛል ማለት ሲሆን አለ ማለት ደግሞ ተናገረ ማለት ነዉ።
⁵ ፍት ርት (ፍትሕ ርትዕ) = ቅን (ቀጥታ) ፍርድ። ፍቱ ርቱ ስላሴ (ፍርዱ ቅን የሆነዉ ስላሴ) እንዲሉ።
⁶ ድቡሽት = በወንዝ ዳር የሚገኝ ደቃቅ አሸዋ።
⁷ ቤታደር (civil) = ማለት መለዩ ለባሽ ያልሆነ ሕዝብ ማለት ሲሆን ቃሉ የተገኘዉም ወታደር (ወቶ አደር) የሚለዉን ቃል አመሰራረት በመጠቀም ነዉ።
⁸ ዋተተ = ዞረ፤ ባከነ፤ ተንከራተተ፤ ወዲያና ወዲህ አለ፤ ብዙ ሥራ ሠራ፤ ባተለ (ወተት ሲንጡት እንደሚዋልል ማለት ነዉ።)
⁹ መለከት (trumpet) = የሚነፋ የጥሪ መሳርያ። በጥንት ጊዜ ነገስታትና መኳንንት (ለሰልፍ፤ ለግብር፤ ለጦርነት ወዘተ.) እያስነፉ ሕዝቡን ይሰበስቡበት ነበር። ቀንደ መለከት ማለት ደግሞ ከቀንድ የተበጀ መለከት ነዉ።
¹⁰ ጎጥ = የምድር ጉጥ፤ ታናሽ ጉባ (ከፍታ)። የጎጥ አለቃ፤ ጎጠኛ እንዲሉ።
¹¹ ነቂስ = ሁሉ፤ በሙሉ፤ ጠቅላላ።

ከሰዓቱ ስትደርሱ
ለመጨረሻ ስተነፍሱ
ማንንም ሳትወቅሱ
በክፉ ሳታነሱ፤

ለጠላትም ለራሱ
ፀልያችሁ ለነፍሱ
ለልብሱና ለጉርሱ
ለልማዱ - ለምሱ¹²፤

ይህን እውነታ ተዋሱ
ዘወትር አስታውሱ
በጭራሽ እንዳትረሱ።

ሁሉም አይነት ዘር
ስንዴም ሆነ አተር
ባቁላም ሆነ ምስር
የሚዘራው ከምድር፤

ነው ተቀላቅሎ ካፈር
ወደታች በመቀበር
በስብሶ ከወሃ ጋር
በቅሎ በመገተር
እንዲያፈራ በመዘርዘር
የሱን አቻ ወደር
በሺ አጥፍ የሚቆጠር።

ስለዚህ በሌላ አባባል
ጠላታችሁ ሁኖ ጅል
ተመክቶ ባለው ኅይል
መስሎት የሚበቀል
እናንተን ቢገድል፤

የማይባል ቀላል
እንጅ ወለታ መዋል
አለሰራችሁም በደል፤

ሲታይ በሌላ በኩል
ስላበቃችሁ በመብቀል
እንደተዘራ ተክል
እንድትችሉ መፈልፈል
እናንተን የሚመስል
አያሌ ስፍር ቁልል።

ገበያው ደርቶ እስኪቆም
እያስከፈለ ወዝና ደም
በስቃይና በድካም
ቢያስቸግርም በጣም፤

---

¹² ምስ = የሰይጣን ምሳ፤ መድሐኒት። ምሱን ቀመሰ (ልማዱን አገኘ) እንዲሉ።

ወዲያውኑ አፈር ሲቅም
ሳይሰነብት ምንም
በሚበሰብስ ትንሽ ዐጽም፣
መሸመትን ትልቅ ስም
የማይሞት ለዘላለም
የመሰለ ንግድ የለም
የሚያተርፍ በዚህ ዓለም¹³::

ዲባቶ¹⁴ መስፍን አረጋ¹⁵ ረቡዕ፣ ጥቅምት 13፣ 2000 ዓ.ም.

---

¹³ ይህንና ሌሎቹን በአስክንድር ሰርጌቪች ፑሽኪን (Alexander Sergeyevich Pushkin) ግጥሞች ላይ የተመሰረቱ ግጥሞችን «የፑሽኪን ግጥሞች በመስፍን እይታ» በሚል ርዕስ በቅርቡ አሳትማቸዋለሁ።

¹⁴ ዲባቶ (doctor) ማለት ዶክተር ማለት ሲሆን ቃሉ የተገኘውም ዲቦ (በላይ) የሚለውን የግእዝ ቃል አቶ ከሚለው ቃል ጋር በማጣመር ነው። ስለዚህና ሌሎች ሰገላዊ (scientific) ቃሎች አመሰራረት ለመረዳት «ሰገላዊ አማረኛ» (Scientific Amharic) በሚል ርዕስ በቅርቡ ያሳተምኩትን መጽሐፍ ሊመለከቱ ይችላሉ። የዚህም መጽሐፍ ሁለተኛ ስርዓም (second edition) በቅርቡ ታትሞ ይወጣል። ስርዓም (edition) ማለት እትም ማለት ሲሆን ቃሉ የተገኘውም ሲሬሱ (እርማት) ከሚለው የኦሮምኛ ቃል ነው። ግሱም ሲረባ ሰረሰመ (edit)፣ ስርስም (edited)፣ ሰርሳሚ (editor)፣ ስርሰማ (editing) እያለ ይሄዳል። ስለዚህም «ሁለተኛ ስርዓም» (second edition) ማለት ከዚህ በፊት «ሁለተኛ እትም» እንለው የነበረው ነው ማለት ነው።

¹⁵ ይህን ጸሐፊ በጻዳቤ (email): mesfin.arega@gmail.com ማግኘት ይቻላል። ጻዳቤ (email) ማለት ኢሜይል ማለት ሲሆን ቃሉ የተገኘውም ጸፓስ (electric) እና ደብዳቤ የሚሉትን ቃሎች በማጣመር ነው። ግሱም ሲረባ ጸደባ (to email)፣ ጽድብ (emailed)፣ ጻዳቤ፣ ጽደባ (emailing) እያለ ይሄዳል። ጸፓስ (electric) የሚለው ቃል የተገኘው ደግሞ ጦምፒስ (መብራት) ከሚለው የወላይትኛ ቃል ነው።